

1

**Asuntolautakunnan lausunto koskien hallituksen esitystä laiksi
asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista**

HEL 2016-003607 T 03 00 00

Lausuntoehdotus

Asuntolautakunta antaa kaupunginhallitukselle hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista seuraavan lausunnon:

Uudistuksen tavoitteet

Valtionapuviranomaisen tehtävät on säädetty osin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseksi (ARA) ja osin kunnille. Muutoksella siirretään kuntien toimivalta avustusten myöntämisessä ARA:lle talouspoliittisen ministerivaliokunnan 16.2.2016 tekemän linjauksen mukaisesti. Toimivallan siirto edellyttää säädösmuutosta ja kuntien roolin uudelleen arviointia avustusprosessissa.

Avustusten käsittelyn ja päätöksenteon keskittämällä ARA:an sääste-
tään valtiovarainministeriön 17.2.2016 julkaiseman tiedotteen mukaan
kuntien henkilöstökustannuksissa sekä parannetaan toiminnan ja pää-
tösten laatua. Uudistuksen nettosäästön julkiselle taloudelle on arvioitu
olevan noin 3,2 – 3,7 miljoonaa euroa.

Esityksellä pyritään edistämään asuinrakennuskannan esteettömyyttä
ja parantamaan iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia
asua kotona. Tavoitteena on myös lainsäädännön selkiyttäminen ja
vanhentuneiden säännösten purkaminen. Osa lain avustusmuodoista
ei enää ole tarkoituksenmukaisia ja myöntämisen edellytykset ovat jos-
sain määrin epäselvät.

Ehdotetut muutokset

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki asuin-
rakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Lailla kumottaisiin laki
asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (1184/2005).
Laissa säädettäisiin yleisellä tasolla avustusten käyttötarkoituksista ja
myöntämisedellytyksistä. Näiden täsmentämiseksi ehdotetaan annetta-
van tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tämän lisäksi
laissa säädettäisiin avustusten enimmäismääristä, valtionapuviran-
omaisesta sekä jäljelle jäävistä kunnan avustuksiin liittyvistä tehtävistä.

Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Avustuksen saajan ikärajaa ollaan nostamassa

Nykyisen korjausavustuslain nojalla myönnettävän vanhusten asuntokorjausavustuksen myöntämisen edellytys on, että asunnossa pysyvästi asuvasta ruokakunnasta vähintään yhden henkilön tulee olla 65-vuotias tai tätä vanhempi. Uudistuksessa ehdotetaan ikärajaa nostettavaksi 70-vuoteen, jotta avustus kohdentuisi heille, joilla tyypillisesti esiintyy vaikeuksia kotona asumisessa ja toisaalta avustus pidentäisi kotona asumisaikaa mahdollisimman paljon. Ikärajan nostoa puoltaa muun muassa yleisen elinajanodotteen piteneminen ja eläkeiän nousu.

Ikärajaa nostettaessa tulee kuitenkin muistaa eri tutkimuksissakin esille tuodut ikäryhmien suuret sisäiset kuin myös sosioekonomiset terveyserot. Avustuksen saannille ehtona oleva ikäraja voidaan nostaa 70-vuoteen, mutta terveydellisten syiden perusteella avustusta tulisi voida myöntää myös 65-vuotta täyttäneelle.

Toimivallan siirto ja tehtävien jako

Kuntien kannalta uudistuksessa on keskeisintä toimivallan siirto kunnilta ARA:lle korjausavustushakemusten käsittelyssä, päätöksenteossa ja maksatuksessa. Tarkoitus on yksinkertaistaa avustusten haku- ja myöntämismenettelyä sekä alentaa kuntien kustannuksia avustusten käsittelyyn varattujen henkilö-resurssien vapautuessa muihin tehtäviin.

Tehtävänjako korjausavustusasioissa on ollut tähän asti selkeä kuntien ja ARA:n välillä. Kunnat ovat valtionapuviranomaisina hoitaneet kaikki korjausavustuksiin liittyvät asiat. ARA on vastannut kuntien ohjauksesta ja valvonnasta. Helsingissä korjaus- ja energia-avustukset ovat asunto-osaston vastuulla. Osastolla avustuksia ovat muiden tehtäviensä ohella hoitaneet korjausneuvoja ja rakennusneuvoja.

Ehdotuksen mukaan kunnan tulisi liittää aina lausuntonsa iäkkään tai vammaisen henkilön korjausavustushakemukseen päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi ja hakijan muun tilanteen tarkemmaksi kartoittamiseksi. Käytännössä tämä edellyttäisi lausunnon antajalta sekä hakemukseen että vanhuksen tilanteeseen perehtymistä. Hakemusten tulisi olla tällöin kunnan käytettävissä. Lausuntomenettelyyn liittyen onkin lain valmistelussa ja tausta-aineistossa esitetty vaihtoehto, jossa kunta vastaanottaa iäkkäiden ja vammaisten asuntojen korjausavustushakemukset ja toimittaa ne lausunnon kanssa edelleen ARA:an. Lakiehdotukseen velvoitetta avustushakemusten vastaanottamisesta ei ole kuitenkaan kirjattu. Lausuntomenettelyä ja mahdollista hakemusten vastaanottamista varten kuntien olisi jatkossakin tarve varata tehtävään resursseja.

Kunnan velvoitteita säilytetään

Ehdotuksen mukaan ARA voi myös tarvittaessa valtuuttaa asuinraken-
nuksen tai asunnon sijaintikunnan tarkastamaan avustuskohteen sekä
järjestämään avustuksen myöntämisen yhteydessä edellytetyn väli- ja
loputarkastuksen sekä avustuksen käytön tarkastamiseksi tarpeellisen
muun tarkastuksen. Ilmeisesti tarkastusten on ajateltu kuuluvan jatkos-
sakin kuntien korjausneuvojille, mikä osaltaan vähentää kuntien mah-
dollisuutta järjestää tähän aiemmin varattuja resursseja uudelleen.

Lausuntomenettely jää epäselväksi

Uudistuksen vaikutuksia arvioitaessa todetaan, että ikääntyneiden ja
vammaisten henkilöiden korjausavustusten myöntäminen on läheises-
sä yhteydessä kunnan vastuulla olevaan sosiaalitoimeen. Toisaalta vii-
tataan kuntien vakiintuneeseen, avustuksen vaikuttavuutta paranta-
vaan korjausneuvojatoimintaan, johon ei ole tarkoitus uudistuksessa
puuttua. Lakiehdotuksessa jää tarkemmin määrittelemättä, edellyte-
täänkö kunnilta lausuntoa sosiaali- ja terveystoimen vai teknisen toi-
men näkökulmasta vai molempia. Selkeä linjaus uudessa laissa olisi
tarpeen, jotta kunnat tietäisivät, millaista ammattitaitoa ja millaisia re-
sursseja lausunnon antaminen niiltä jatkossa vaatii. Mahdollista on, et-
tä lausuntokäytännöllä luodaan kuntiin toimialojen välille lisää sisäistä
byrokratiaa.

Asiakaspalvelu keskitettävä ARA:aan

Avustusten myöntämisen ohella, kunnissa annetaan avustusten hake-
miseen liittyvää neuvontaa. Asiakaspalvelu ja neuvonta ovat vanhusten
ja vammaisten henkilöiden korjausavustuksissa keskeisessä roolissa
vanhusten tarvitessa apua paitsi avustuksen hakemisessa myös kor-
jausten suunnittelussa ja toteutuksessa. Koska asiakaspalvelu liittyy
olennaisesti avustushakemusten käsittelyyn sen eri vaiheissa, tulisi
avustuksiin liittyvä asiakaspalvelu keskittää päällekkäisyyden välttämi-
seksi ARA:an.

Laki synnyttäisi päällekkäiset järjestelmät

Esittelijän näkemyksen mukaan hajauttamalla korjausavustusasioiden
hoito kuntien ja ARAn välillä ei luoda toimivaa mallia. Uudistuksen to-
teutuessa ehdotuksessa esitetyllä tavalla, saattaa seurauksena olla
kahden päällekkäisen järjestelmän syntyminen, jolloin järjestelmät eivät
olisi kustannustehokkaita. Säästöä ei synny tavoitellusti, varsinkaan
jos ja kun kuntien korjausneuvojatoiminta on tarkoitus säilyttää ennal-
laan. Uudistus edellyttää ARA:lta lisäresurssien tarvetta sekä toimivan
käsittelyjärjestelmän luomista 1.1.2017 mennessä. Helsingissä on luotu
vuosien aikana toimiva korjausavustusten käsittelyjärjestelmä, jonka
avulla varsinainen avustuspäätös ja päätöksen toimeenpano ovat mel-

ko rutiininomaisia tehtäviä, kun hakijan tilanteen tarkempi kartoittaminen on tehty.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt asuntolautakunnan lausuntoa 30.4.2016 mennessä hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Hallitusohjelmassa yhtenä rakennepoliittisena uudistuksena on kuntien kustannusten karsiminen, jossa tavoitteena on lakisääteisiä tehtäviä vähentämällä karsia kuntien kustannuksia 1 miljardilla eurolla. Toimivallan siirto kunnilta ARA:lle edellyttää säädös-
muutosta.

Voimassa olevan lain(1184/2005) asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista perusteella myönnetään asuntojen korjaus- ja energia-avustukset niihin käyttötarkoituksiin, joihin kunakin vuonna osoitetaan määrärahaa valtion talousarviossa. Avustusten myöntämistä koskee lisäksi valtioneuvoston asetus asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista(128/2006), jolla täsmennetään korjausavustuslain säännöksiä sekä valtionavustuslaki (688/2001). Valtionavustuslailla säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan valtionavustuksia myönnettäessä. Kunnat myöntävät avustukset vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaamiseen, asuinrakennusten kuntotutkimusavustukset ja pientalojen harkinnanvaraiset energia-avustukset. Hissiavustukset ja esteettömyysavustukset myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Lailla kumottaisiin nykyinen laki asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista. Ehdotus liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Merja Liski, palvelupäällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hallituksen esitys laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite
PL 2201
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
asuntoas@hel.fi

Käyntiosoite
Hämeentie 3
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/kv/asunto>

Puhelin
+358 9 310 1671
Faksi
+358 9 310 34193

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Ote
Kaupunginhallitus